

Πρόβλημα 1. Έστω X μια συνεχής τυχαία μεταβλητή με πυκνότητα πιθανότητας

$$f(x) = \begin{cases} x+1 & \text{αν } -1 \leq x < 0 \\ 1-x & \text{αν } 0 \leq x \leq 1 \\ 0 & \text{διαφορετικά.} \end{cases}$$

Να υπολογίσετε την μέση τιμή EX , και την διασπορά $\text{Var}(X)$. Να βρείτε επίσης την συνάρτηση κατανομής $F(x)$ της X .

Έστω τώρα $Y = X(X - 1)$. Να βρείτε την συνάρτηση κατανομής της Y , $F_Y(y) = P(Y \leq y)$ και την συνάρτηση πυκνότητας πιθανότητας της Y . Να υπολογίσετε επίσης την μέση τιμή EY .

Πρόβλημα 2. Έστω X μια συνεχής τυχαία μεταβλητή με πυκνότητα πιθανότητας

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{αν } x < 0 \\ \frac{1}{2} & \text{αν } 0 \leq x < 1 \\ \frac{1}{2x^2} & \text{αν } 1 \leq x. \end{cases}$$

Να βρείτε την συνάρτηση κατανομής $F(x)$ της X .

Έστω τώρα $Y = X^2$ και $Z = 1/X$. Να βρείτε την συνάρτηση πυκνότητας πιθανότητας της Y και της Z .

Πρόβλημα 3. Έστω X και Y δύο διακριτές τυχαίες μεταβλητές ορισμένες στον ίδιο χώρο πιθανοτήτων. Η X παίρνει τιμές στο σύνολο $\{0, 1\}$ ενώ η Y παίρνει τιμές στο σύνολο $\{-1, 1\}$. Η από κοινού κατανομή τους δίδεται από τον ακόλουθο πίνακα:

Y/X	0	1
-1	1/6	2/6
1	2/6	1/6

- α) Να υπολογίσετε τις περιθώριες κατανομές των τυχαίων μεταβλητών X και Y .
- β) Είναι οι X και Y ανεξάρτητες;
- γ) Να υπολογίσετε την μέση τιμή και την διασπορά των τυχαίων μεταβλητών X και Y .
- δ) Να υπολογίσετε την δεσμευμένη μέση τιμή $\mathbb{E}[Y|X = 1]$.

Πρόβλημα 4. Έστω X μια διακριτή τυχαία μεταβλητή, ομοιόμορφα κατανομημένη στο σύνολο $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$. (Η X θα μπορούσε να θεωρηθεί το αποτέλεσμα της ρίψης ενός τιμίου ζαριού.) Έστω επίσης Y μια δεύτερη τυχαία μεταβλητή, ορισμένη στον ίδιο χώρο πιθανότητας με την X , και ανεξάρτητη από αυτήν, κατανομημένη σύμφωνα με την γεωμετρική κατανομή $P(Y = k) = p(1 - p)^{k-1}$, $k = 1, 2, 3, \dots$. Υποθέτουμε ότι $p = 2/7$.

- α) Να υπολογίσετε τις μέσες τιμές των τυχαίων μεταβλητών X και Y .
- β) Να υπολογίσετε τις πιθανότητες $P(X > 3)$ και $P(Y > 3)$.
- γ) Να υπολογίσετε την πιθανότητα $P(X = Y)$.
- δ) Να υπολογίσετε την πιθανότητα $P(X > Y)$.

Πρόβλημα 5. Έστω X και Y δύο συνεχείς τυχαίες μεταβλητές με τιμές στο σύνολο $[0, 1]$ ορισμένες στον ίδιο χώρο πιθανοτήτων με από κοινού πυκνότητα πιθανότητας που ορίζεται ως

$$f(x, y) = \begin{cases} C \frac{x+y}{1+y} & \text{αν } 0 \leq x \leq 1 \text{ και } 0 \leq y \leq 1, \\ 0 & \text{διαφορετικά.} \end{cases}$$

- α) Να υπολογίσετε την τιμή της σταθεράς C .
- β) Να υπολογίσετε τις περιθώριες πυκνότητες των τυχαίων μεταβλητών X και Y .
- γ) Να υπολογίσετε την πιθανότητα $P(X > 1/2, Y < 1/2)$.
- δ) Να υπολογίσετε την δεσμευμένη πυκνότητα πιθανότητας $f_{X|Y}(x|y)$.
- ε) Να υπολογίσετε την πιθανότητα $P(X > 1/2 | Y = 1/3)$.

Πρόβλημα 6. Έστω X και Y δύο συνεχείς τυχαίες μεταβλητές με τιμές στο σύνολο $[0, \infty)$ ορισμένες στον ίδιο χώρο πιθανοτήτων με από κοινού πυκνότητα πιθανότητας που ορίζεται ως

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{1}{2} (1 + xy) e^{-(x+y)} & \text{αν } x \geq 0 \text{ και } y \geq 0, \\ 0 & \text{διαφορετικά.} \end{cases}$$

- α) Να υπολογίσετε τις περιθώριες πυκνότητες των τυχαίων μεταβλητών X και Y .
- β) Να υπολογίσετε την από κοινού συνάρτηση κατανομής $F(x, y) = P(X \leq x, Y \leq y)$.
- γ) Να υπολογίσετε την δεσμευμένη πυκνότητα πιθανότητας $f_{X|Y}(x|y)$.
- δ) Να υπολογίσετε την δεσμευμένη μέση τιμή $E[X|Y = y]$ και την πιθανότητα $P(X > x | Y = y)$.

Πρόβλημα 7. Έστω X και Y από κοινού κατανεμημένες με την κατανομή διμεταβλητή Cauchy με πυκνότητα πιθανότητας

$$f(x, y) = \frac{c}{2\pi} \frac{1}{(c^2 + x^2 + y^2)^{3/2}}, \quad -\infty < x < \infty, \quad -\infty < y < \infty$$

όπου $c > 0$ δεδομένη σταθερά. Να υπολογίσετε την περιθώρια πυκνότητα πιθανότητας της X και την δεσμευμένη πυκνότητα πιθανότητας της Y δεδομένου ότι $X = x$.

Πρόβλημα 8. Έστω X και Y από κοινού κατανεμημένες με την διμεταβλητή κατανομή Γάμμα με πυκνότητα πιθανότητας

$$f(x, y) = \frac{1}{\Gamma(\alpha)\Gamma(\beta)} x^{\alpha-1}(y-x)^{\beta-1} e^{-y} \quad \text{για } 0 < x < y$$

όπου α, β θετικές παράμετροι. Να υπολογίσετε την περιθώρια πυκνότητα πιθανότητας της X και της Y και την δεσμευμένη πυκνότητα πιθανότητας της X δεδομένου ότι $Y = y$.

Πρόβλημα 9. Έστω X μια διωνυμική κατανομή $\text{Binom}(n, p)$ (n ανεξάρτητες δοκιμές, η κάθε μία με πιθανότητα επιτυχίας p). Να δείξετε ότι

$$E\left(\frac{1}{1+X}\right) = \frac{1 - (1-p)^{n+1}}{p(n+1)}.$$

Πρόβλημα 10. Ένα πείραμα έχει 3 δυνατά αποτελέσματα, A, B, και Γ τα οποία συμβαίνουν με πιθανότητες α, β , και $\gamma := 1 - \alpha - \beta$. Εκτελούμε το πείραμα κατ'επανάληψη μέχρι την πρώτη φορά που θα πραγματοποιηθεί το αποτέλεσμα Γ. Οι διαδοχικές αυτές επαναλήψεις είναι ανεξάρτητες. Έστω X και Y ο αριθμός των πραγματοποιήσεων του A και του B αντίστοιχα μέχρι να συμβεί το πρώτο Γ, οπότε και σταματάμε. Να δείξετε ότι

$$P(X = m, Y = n) = (1 - \alpha - \beta) \binom{m+n}{n} \alpha^m \beta^n, \quad m, n = 0, 1, 2, 3, \dots$$

Να βρείτε την περιθώρια κατανομή των X και Y . Να βρείτε επίσης την δεσμευμένη κατανομή του Y δεδομένου ότι $X = m$, δηλαδή την $P(Y = n | X = m)$, $n = 0, 1, 2, \dots$